

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ

Червоноградський гірничо-економічний фаховий коледж

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. директора коледжу

Олеся ЯКУБОВСЬКА

2024 р.

ПОЛОЖЕННЯ

про неформальну та/або інформальну освіту

Схвалено рішенням
педагогічної ради №3
від 30 грудня 2024 р.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Положення про неформальну та/або інформальну освіту (далі - Положення) є складовою системи внутрішнього забезпечення якості освіти та визначає загальні вимоги до процедур визнання у Червоноградському гірничо-економічному фаховому коледжі (далі - Коледж) результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти.

1.2. Положення розроблено на підставі:

Закону України «Про освіту», ст. 8 від 5.09.2017 р. №2145-VIII у редакції від 16.11.2020 р., який регламентує визнання державою поряд із формальною освітою, права на неформальну та інформальну освіту впродовж життя та створення умов для розвитку суб'єктів освітньої діяльності, що надають відповідні освітні послуги, а також заохочує до здобуття освіти всіх видів. Результати навчання, здобуті шляхом неформальної та/або інформальної освіти, визнаються в системі формальної освіти в порядку, визначеному законодавством Наказ Міністерство освіти і науки України від 08.02.2022 № 130 «Про затвердження Порядку визнання у вищій та фаховій передвищій освіті результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти»;

Стандартів фахової передвищої освіти;

Інших нормативно-правових актів у галузі вищої освіти.

1.3. Відповідно до Закону України «Про освіту»:

неформальна освіта (англ. Non-formal education) - освіта, яка здобувається, як правило, за освітніми програмами та не передбачає присудження визнаних державою освітніх кваліфікацій за рівнями освіти, але може завершуватися присвоєнням професійних та/або присудженням часткових освітніх кваліфікацій;

інформальна освіта (самоосвіта) (англ. Informal education) - освіта, яка передбачає самоорганізоване здобуття особою певних компетентностей, зокрема, під час повсякденної діяльності, пов'язаної з професійною, громадською або іншою діяльністю, родиною чи дозвіллям.

Результати навчання, здобуті шляхом неформальної та/або інформальної освіти, визнаються в системі формальної освіти в порядку, визначеному законодавством.

1.4. До видів неформальної освіти відносять:

- професійно спрямовані й загальнокультурні курси навчання в центрах освіти, на різних курсах інтенсивного навчання, семінарах, майстер-класах;
- форма програм неакадемічних обмінів, стажувань, короткотермінових курсів, конференцій, семінарів, олімпіад, практичних занять, літніх чи зимових шкіл, бізнес-шкіл, тренінгів, курсів тощо.

1.5. Ознаки неформальної освіти:

- здобуття компетентностей для задоволення освітніх особистісних потреб;
- не регламентоване місцем здобуття, терміном та формою навчання, заходами державної атестації;
- освіта інституціолізована, цілеспрямована та спланована суб'єктом освітньої діяльності і є додатковою, альтернативною та/або доповняльною до формальної освіти;
- не має вікових, професійних чи інтелектуальних обмежень щодо учасників, нерідко не обмежується часовими рамками, може бути короткотермівною і невеликої або великої інтенсивності.

Головна ознака неформальної освіти - добровільність і щирий інтерес до предмету навчання.

1.6. До видів інформальної освіти відносять:

- індивідуальну пізнавальну діяльність, що супроводжує повсякденне життя, реалізується за рахунок власної активності в оточуючому культурно-освітньому середовищі, при цьому людина перетворює освітні потенціали суспільства в дієві чинники свого розвитку;
- спілкування, читання, відвідування установ культури, подорожі, засоби масової інформації тощо;
- цілеспрямована і спланована, але не має академічних рамок, тобто менше організована, ніж формальна і неформальна освіта.

1.7. Типи кваліфікаційного підтвердження за навчанням в неформальній освіті:

- навчання із сертифікацією (за міжнародними стандартами

оцінювання), наприклад, знань іноземних мов;

- навчання в рамках академічного співробітництва з закладами вищої освіти- партнерами;
- короткострокові курси направлені на підвищення кваліфікації через неформальну освіту за різними напрямками.

1.8. Неформальна та інформальна освіта учасників освітнього процесу може здійснюватися на підставі міжурядових угод про співробітництво в галузі освітніх програм та проектів, угод про співробітництво між закладами вищої освіти України або їх структурними підрозділами на підставі узгоджених навчальних планів, особистої ініціативи учасників освітнього процесу та інших механізмів.

1.9. Заклади вищої освіти чи організації, що займаються неформальною освітою, зазвичай, не присуджують кваліфікацій і не проводять формального оцінювання навчальних досягнень учасників.

Положення регламентує діяльність Коледжу щодо організації та визнання результатів неформальної та інформальної освіти на всіх рівнях освіти.

2. МІСЦЕ ТА РОЛЬ НЕФОРМАЛЬНОЇ ТА ІНФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ В КОЛЕДЖІ

2.1. Коледж є активним учасником як в сфері надання послуг неформальної та інформальної освіти, так і визнання результатів зазначених видів навчання, отриманих у інших установах, закладах, тощо.

2.2. Головні напрямки Коледжу в сфері неформальної та інформальної освіти спрямовані на:

- підвищення якості освітніх послуг, які надаються Коледжем;
- підвищення професійного розвитку відповідно до державної політики у галузі освіти, охорони здоров'я;
- підвищення ефективності пошуково-дослідних робіт;
- підвищення конкурентоздатності випускників Коледжу на вітчизняному та міжнародному ринках освітніх послуг та праці;
- збагачення індивідуального досвіду учасників освітнього процесу щодо різних моделей створення та поширення знань;

- підвищення рівня володіння іноземними мовами
- залучення кращого міжнародного інтелектуального потенціалу до Коледжу;

- встановлення внутрішніх та зовнішніх інтеграційних зв'язків у галузі освіти, охорони здоров'я;

- взаємодія і партнерство державних органів, недержавних і громадських організацій у забезпеченні розвитку неформальної освіти;

- набуття та зміцнення соціальних, економічних, культурних, політичних взаємовідносин на вітчизняному та міжнародному просторі.

2.3. Сукупність отриманих знань, вмінь завдяки неформальній та інформальній освіті виконують в першу чергу роль розширення, доповнення та удосконалення компетентностей отримуваних в формальному освітньому процесі в Коледжі, покращення якості освітніх послуг, а також розвивають додаткові компетентності здобувачів освіти та педагогічних працівників коледжу.

2.4. Здобутки неформальної та інформальної освіти дозволяють здобувачам формальної освіти гнучко та швидко реагувати на потреби ринку праці та послуг, задовольняючи вимоги роботодавців і доповнюючи освітні пропозиції;

2.5. Коледж використовує неформальну та інформальну освіту для формування та розвитку м'яких соціальних навичок: вміти поєднувати свободу і відповідальність, самостійного вибирати час, місце, тривалість навчання; сприяти демократизації громадянського суспільства, громадської активності та лідерства.

3. ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ КОЛЕДЖУ В СФЕРІ НЕФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ

1. Коледж, крім основної діяльності - формальної освіти, може надавати й інші освітні послуги у сфері неформальної освіти. Організацією неформальної освіти в Коледжі займається відділення, циклові комісії.

2. Основними функціями зазначеного відділу у сфері організації та проведення заходів неформальної освіти є:

- організація процесу неформальної освіти та її інтеграція в загальний освітній процес в коледжі;

- організація та проведення з виданою або без видачі відповідних документів про освіту: науково-практичних конференцій, освітніх та професійних семінарів, майстер-класів, курсів та інших видів навчальної діяльності;

- контроль та консультативна підтримка щодо зарахування результатів неформальної та інформальної освіти, порядок якого регламентується окремим положенням;

- розроблення, впровадження та супроводження електронних навчальних матеріалів;

- курсів дистанційного навчання;

- інформаційне забезпечення неформальної освіти в Коледжі.

3. Зміст освітніх програм неформальної освіти в Коледжі, форми їх засвоєння, тривалість навчання та форми контролю результатів навчання за зазначеними програмами визначаються Коледжем за безпосередньої участі викладачів, які брали участь у їх створенні, та споживачами освітніх послуг.

4. ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НЕФОРМАЛЬНОЇ ТА ІНФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ

5.1. Інформаційне забезпечення на всіх етапах визнання та зарахування результатів навчання здобутих у неформальній та інформальній освіті у формальну освіту, здійснює відділення, циклові комісії до організації та проведення, а також зарахування результатів отриманих в інших установах.

4.2. Інформують за допомогою електронної пошти, у зворотному зв'язку отримують пропозиції від здобувачів освіти і працівників.

4.3. Інформаційний супровід відбувається за сприяння модераторів коледжу.

5. ПОДАННЯ ЗАЯВ ТА ІДЕНТИФІКАЦІЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НЕФОРМАЛЬНОГО ТА/АБО ІНФОРМАЛЬНОГО НАВЧАННЯ

5.1. Особа, яка звертається до закладу освіти (наукової установи) щодо визнання результатів неформального та/або інформального навчання (заявник), подає відповідну заяву, декларацію про попереднє навчання та додаткові документи, які підтверджують наведену у декларації про попереднє навчання інформацію (за наявності).

Інформація про уповноважені підрозділи та уповноважених осіб, які здійснюють прийом заяв, форми заяви і декларації про попереднє навчання та вимоги до додаткових документів повинна міститись на вебсайті закладу освіти (наукової установи).

5.2. Декларація про попереднє навчання повинна містити:

прізвище, ім'я, по батькові (за наявності);

опис результатів неформального та/або інформального навчання, щодо визнання яких подається заява;

інформацію про суб'єкта, який здійснював неформальне навчання або з яким пов'язана професійна, громадська або інша діяльність (за наявності), під час якої здобувались відповідні результати навчання;

інформацію про попереднє навчання та досвід діяльності заявника, під час яких здобувались результати неформального та/або інформального навчання, зокрема, періоди неформального та/або інформального навчання та/або відповідної діяльності (за наявності);

перелік додаткових документів, що надаються заявником для підтвердження інформації про неформальне та/або інформальне навчання (за наявності).

4.3. Коледжем надає консультативну допомогу заявникам щодо заповнення декларацій про попереднє навчання, зокрема, щодо опису результатів неформального та/або інформального навчання для їх подальшого співставлення з результатами навчання, передбаченими відповідною освітньою програмою, або певним рівнем освіти.

5.4. Заклади освіти (наукові установи) здійснюють аналіз достатності інформації щодо здобутого заявником попереднього досвіду та результатів неформального та/або інформального навчання заявника та перевірку наданої заявником інформації.

Для підтвердження або уточнення необхідної інформації заклади освіти (наукові установи) направляють запити до зазначених у декларації про попереднє навчання суб'єктів, які здійснювали неформальне навчання або де здійснювалася професійна, громадська або інша діяльність, під час якої заявником здобувались результати неформального та/або інформального навчання.

Відповіді зазначених суб'єктів приймаються до розгляду як додаткові документи (матеріали), які засвідчують наведену заявником інформацію.

У випадку направлення запиту до суб'єкта, який здійснював неформальне навчання або де здійснювалася професійна, громадська або інша діяльність, під час якої здобувались відповідні результати навчання, термін розгляду заяви про визнання може бути продовжений, про що заклад освіти (наукова установа) інформує заявника.

За результатами аналізу, перевірки отриманої інформації Коледж приймає рішення про можливість проводити подальші процедури визнання.

5.5. Строк розгляду заяви та прийняття рішення про можливість/неможливість проводити подальші процедури визнання на основі наданої заявником інформації становить не більше десяти робочих днів. У разі направлення запитів про підтвердження або уточнення необхідної інформації до зазначених у декларації про попереднє навчання суб'єктів, які здійснювали неформальне навчання або де здійснювалася професійна, громадська або інша діяльність, під час якої заявником здобувались результати неформального та/або інформального навчання, строк розгляду заяви продовжується до отримання зазначеної інформації та її опрацювання закладом освіти (науковою установою).

5.6. Якщо інформація, наведена у декларації про попереднє навчання, та додаткові документи, надані заявником та/або суб'єктом (суб'єктами) неформального та/або інформального навчання, не дозволяють ідентифікувати результати неформального та/або інформального навчання заявника для їх

подальшого співставлення з результатами навчання, передбаченими відповідною освітньою програмою, або наведена у декларації про попереднє навчання інформація щодо неформального навчання або досвіду діяльності заявника не підтверджується, заклад освіти (наукова установа) повертає документи заявнику без подальшого розгляду із зазначенням підстав прийняття такого рішення.

Оскарження такого рішення здійснюється відповідно до Порядку визнання результатів неформального та/або інформального навчання, затвердженого закладом освіти (науковою установою).

5.7. Заявник має право повторно подати на розгляд закладу освіти (наукової установи) заяву про визнання результатів неформального та/або інформального навчання та декларацію, що містить уточнену інформацію, та додаткові документи, що її підтверджують і дозволяють ідентифікувати результати неформального та/або інформального навчання заявника.

5.8. На підставі інформації, що міститься у декларації про попереднє навчання та наданих документах, заклад освіти (наукова установа) здійснює співставлення результатів неформального та/або інформального навчання заявника з результатами навчання, передбаченими відповідною освітньою програмою.

Співставлення задекларованих заявником результатів неформального та/або інформального навчання з результатами навчання, передбаченими відповідною освітньою програмою, передбачає їх аналіз і порівняння за змістом та рівнем складності.

За результатами співставлення Коледж приймає рішення щодо відповідності/невідповідності задекларованих результатів неформального та/або інформального навчання заявника певним результатам навчання, передбаченим обов'язковою складовою освітньої програми, та ідентифікує результати навчання, які підлягають оцінюванню.

У випадку невідповідності задекларованих результатів неформального та/або інформального навчання заявника результатам навчання, передбаченим обов'язковою складовою освітньої програми Коледж розглядає можливість визнання таких результатів навчання в рамках вибіркової складової освітньої програми, за якою навчається заявник.

Обов'язковою умовою визнання результатів неформального та/або інформального навчання заявника в рамках вибіркової складової освітньої програми є відповідність цих результатів навчання рівню освіти, на якому реалізується освітня програма.

6. ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИЗНАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НЕФОРМАЛЬНОГО ТА/АБО ІНФОРМАЛЬНОГО НАВЧАННЯ

6.1. Прийняття рішення про визнання результатів неформального та/або інформального навчання заявника закладом освіти (науковою установою) здійснюється за підсумками їх оцінювання.

Методи, зміст та обсяг оцінювання результатів навчання заявника повинні забезпечувати оцінювання усіх змістових складових відповідного (відповідних) результату (результатів) навчання (змістову валідність).

Особи, які здійснюють оцінювання, повинні бути обізнаними у предметі оцінювання, компетентними у питаннях оцінювання та визнання, неупередженими, здатними створювати належну психологічну обстановку для заявника та не мати конфлікту інтересів.

6.2. Для оцінювання результатів неформального та/або інформального навчання заявника заклад освіти (наукова установа) визначає обсяг і методи демонстрації та вимірювання цих результатів навчання з урахуванням їх змісту та можливої специфіки. Методи демонстрації та вимірювання результатів неформального та/або інформального навчання заявника можуть відрізнитись від методів, які застосовуються для здобувачів освіти в рамках відповідної освітньої програми, водночас вони повинні забезпечувати змістову валідність оцінювання.

6.3. Коледж приймає рішення про визнання результатів неформального та/або інформального навчання заявника, якщо за підсумками оцінювання підтверджено відповідність цих результатів результатам навчання, передбаченим відповідною освітньою програмою.

6.4. Визнані закладом освіти (науковою установою) результати неформального та/або інформального навчання використовуються для реалізації

академічних прав заявника (зарахування заявнику певних освітніх компонентів освітньої програми, окремих видів навчальної роботи в межах певних освітніх компонентів освітньої програми, формування індивідуальної освітньої траєкторії).

6.5. Коледж приймає рішення про зарахування заявнику певного освітнього компонента освітньої програми, якщо за підсумками визнання результатів неформального та/або інформального навчання визнаються усі результати навчання, передбачені цим освітнім компонентом. У такому випадку заявнику зараховується відповідна освітньому компоненту кількість кредитів ЄКТС. Оцінка за таким освітнім компонентом визначається за підсумками вимірювання визнаних результатів навчання.

6.6. У випадку, якщо за підсумками визнання результатів неформального та/або інформального навчання визнається тільки частина результатів навчання, передбачених певним освітнім компонентом, заявнику зараховуються окремі види навчальної роботи за таким освітнім компонентом.

6.7. У випадку прийняття Коледжем рішення про можливість визнання результатів неформального та/або інформального навчання заявника в рамках вибіркової складової освітньої програми відповідно до пункту 8 цього Положення, за підсумками визнання таких результатів навчання Коледж зараховує заявнику певну кількість кредитів вибіркової складової освітньої програми. У такому випадку визнані результати навчання мають бути відображеними в індивідуальному навчальному плані як один чи декілька вибірових освітніх компонентів. Обсяги таких освітніх компонентів у кредитах ЄКТС визначаються Коледжем на основі інституційної практики призначення кредитів ЄКТС освітнім компонентам.

6.8. Загальний обсяг освітніх компонентів освітньої програми, що зараховуються здобувачу освіти за підсумками визнання результатів неформального та/або інформального навчання, не може перевищувати 25 відсотків відповідної освітньої програми (для спеціальностей галузей знань: 12 «Інформаційні технології» не може перевищувати 35 відсотків;

6.9. Здобувач фахової передвищої освіти не може бути звільненим від атестації за підсумками визнання результатів неформального та/або інформального навчання.

7. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

7.1. Положення набирає чинності з моменту його затвердження.

7.2. Контроль за виконанням Положення покладений на директора коледжу.

7.3. У випадку внесення змін або доповнень у державні нормативно-правові документи, що регламентують питання цього Положення, відповідні пункти Положення мають бути виправлені у місячний термін, а зазначені - втрачають свою чинність і вступають у дію внесені зміни.

7.4. Зміни до Положення пропонуються відділеннями, цикловими комісіями, гарантами освітніх програм, студентським самоврядуванням, педагогічними працівниками, затверджується та вводиться в дію наказом директора.

7.5. При затвердженні нової редакції Положення попередня редакція втрачає чинність.